

آسیب شناسی نشریات تخصصی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ایران: موانع و راهکارها

رضا دلاوری*

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۰۱/۱۹

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۰۳/۱۸

چکیده

پژوهش حاضر با هدف شناخت وضع موجود نشریات تخصصی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل و فهم بهتر وضعیت این نشریات و شناسایی تنوع و فراوانی و آسیب‌ها و خلأ‌های موجود در این زمینه سازماندهی گردیده است. در این مقاله با روش تحلیل محتوا به بررسی و آسیب شناسی بیش از ۱۷۷ نشریه تخصصی اعم از علمی پژوهشی، علمی ترویجی و علمی تخصصی موجود در زمینه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل و زمینه‌های وابسته از جمله حقوق، مدیریت، تاریخ، جامعه‌شناسی، جغرافیا و فلسفه پرداخته شده است. برخی از نتایج تحقیق نشان می‌دهد که وابستگی نشریه‌های علمی به مشی و مرام سازمان‌های ناشر، تعدد مشاغل و صورتی بودن مناصب و اعضای هیأت علمی و تحریریه، رشد کمی نشریات و افت کیفیت از نظر شکلی و محتوایی، تعداد اندک نشریات تخصصی به سایر زبان‌ها، عدم وجود مجلات مناسب ISI برای چاپ مقالات علوم سیاسی، نبود سنت نقد در خصوص مقالات منتشر شده در نشریات تخصصی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل و... از مهمترین آسیب‌های موجود در نشریات تخصصی رشته علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ایران می‌باشد. هدف پژوهش حاضر بررسی وضعیت نشر مجلات تخصصی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ایران از لحاظ حوزه موضوعی، وابستگی سازمانی، درجه علمی، زبان انتشار و نیز نشر الکترونیکی و نحوه دسترسی به مقالات آن‌ها از لحاظ آزاد و غیرآزاد بودن است. در پایان ضمن جمع بندی و نتیجه‌گیری، راهکارهایی برای تقویت نشریات تخصصی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ایران ارائه گردیده است.

کلیدواژه‌گان: آسیب شناسی، نشریه علمی پژوهشی، نشریه علمی ترویجی.

سپهر سیاست

سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

* پژوهشگر و دکترای علوم سیاسی

رایانامه: rdelavari2007@gmail.com

مقدمه و طرح مساله

امروزه تعداد مقاله‌ها و مجله‌های علمی منتشر شده در یک کشور به عنوان یکی از شاخص‌های اصلی توسعه یافتگی و اعتبار علمی آن کشور در سطح بین‌المللی محسوب می‌شود. مجله‌های علمی یکی از ابزارهای مهم شکوفایی و توسعه محسوب می‌شوند. زیرا از یک سو میان مجامع علمی و پژوهشگران ارتباط برقرار می‌نمایند و از سوی دیگر علم را از بخش‌های دانشگاهی و پژوهشی به مراکز اجرایی و تولید انتقال می‌دهند. در واقع، مجله‌های علمی رابط بین دانشگاه، مراکز اجرایی و صنعت هستند. بدیهی است که مقاله‌های علمی که منبع عمده اطلاعات علمی محسوب می‌شوند در میان سایر آثار علمی از منزلت خاصی برخوردار هستند (نوروزی و علی‌محمدی، ۱۳۸۵).

هدف پژوهش حاضر بررسی وضعیت نشریات تخصصی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ایران از لحاظ حوزه موضوعی، وابستگی سازمانی، درجه علمی، زبان انتشار و نیز نشر الکترونیکی و نحوه دسترسی به مقالات آن‌ها از لحاظ آزاد و غیرآزاد بودن است.

پیشینه و ادبیات پژوهش

امین نصیری پور (۱۳۸۷) در پژوهشی با عنوان "آسیب شناسی نشریات علمی حوزه؛ بسترها و راه حل‌ها" با بررسی‌های میدانی و با استفاده از روش مصاحبه به آسیب شناسی نشریات علمی از بعد درونی و بیرونی پرداخته است. ایشان آسیب‌های درونی را در ابعاد مدیریت، هیت تحریریه، نویسندگان، مقاله‌ها، کیفیت فنی، اعتبار علمی نشریات و اطلاع‌رسانی و توزیع مورد بررسی و آسیب شناسی قرار داده و مواردی همچون نظام آموزشی حوزه، ضعف انجمن‌های علمی، تقویت و گسترش کرسی‌های نظریه پردازی، تقویت نظام تحقیقات و مدیریت سیاستگذاری تحقیقات علمی، ایجاد بستر جهت بیان آرا و نظریات و ارزیابی و رتبه دهی را از مهمترین آسیب‌های بیرونی نشریات علمی حوزه می‌داند.

سید محمد علی تقوی و مهسا ادیب (۱۳۸۹) در مقاله‌ای با عنوان "ضعف سنت «نقد» در پژوهش علوم سیاسی در ایران" معتقدند: علوم سیاسی در ایران با این انتقاد روبه‌رو بوده که با عمل فاصله بسیار دارد، بومی نشده و جایگاه مناسب

فصلنامه
علمی
تخصصی

سپهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

خود را نیافته است. به نظر می‌رسد یکی از عوامل عمده ضعف پژوهش در علوم سیاسی در کشورمان عدم توجه جدی به امر «نقد» باشد. هدف از این تحقیق بررسی جایگاه نقد در پژوهش علوم سیاسی در ایران است. بدین منظور، مجله‌های تخصصی علوم سیاسی مورد بررسی میدانی قرار گرفته‌اند، گونه‌های مختلف نقد دسته‌بندی شده و طی یک بررسی کمی تعداد و حجم آثار اختصاص یافته به نقد در مقایسه با کل آثار سنجیده شده‌اند. برای شناخت بهتر جایگاه نقد در پژوهش علوم سیاسی، یافته‌های مربوط به مطالب انتقادی در مجله‌های تخصصی علوم سیاسی با یافته‌های مشابه در گزیده‌ای از مجله‌های رشته ادبیات (که رشته‌ای بومی به شمار می‌آید و سنت دیرپایی از نقد در آن جریان دارد) مقایسه شده‌اند. آمارها نشان می‌دهند ۸/۲ درصد عناوین و ۴/۵ درصد حجم مطالب منتشرشده در مجله‌های پژوهشی علوم سیاسی به مطالب انتقادی اختصاص دارند که از ارقام مشابه در مجله‌های رشته ادبیات اندکی مطلوب‌تر است، اما ضعف سنت نقد در پژوهش علوم سیاسی در ایران را آشکار می‌سازد. به علاوه، بررسی‌های مختلف نقد در مجله‌های پژوهشی علوم سیاسی نشان می‌دهد ۹۱ درصد تعداد و ۸۴ درصد حجم مطالب انتقادی، «نقد کتاب» بوده‌اند. ارقام مشابه در رشته ادبیات مشخص می‌کند مجله‌های این رشته بیش از مجله‌های علوم سیاسی به سایر گونه‌های نقد توجه مبذول می‌دارند.

دلاوری (۱۳۸۵) در پژوهشی باعنوان "ویژگی‌ها و گرایش‌های علوم سیاسی در ایران: نگاهی از دریچه نشریات تخصصی این رشته" ضمن بررسی تاریخچه نشریات تخصصی رشته علوم سیاسی و روابط بین‌الملل، تاریخچه این نشریات را سال ۱۳۴۹ می‌داند و می‌نویسد: در سال ۱۳۴۹ مجله تخصصی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران به صورت فصلنامه شروع به انتشار کرد. اگر چه بخش اعظم مقالات آن حقوقی بود تا سال ۱۳۵۷ یعنی سال وقوع انقلاب ۲۰ شماره از آن منتشر شده و جمعا ۵۲ مقاله در آن به چاپ رسید. در سال ۱۳۵۲ مرکز مطالعات بین‌المللی نشریه تخصصی روابط بین‌الملل را به دو زبان فارسی و انگلیسی منتشر کرد که حاوی مقالات اعضای هیئت علمی و پژوهشگران آن مرکز بود. تا وقوع انقلاب ۱۲ شماره فارسی و ۱۴ شماره انگلیسی از آن منتشر شد.

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و بازگشایی دانشگاهها ما شاهد گسترش کمی علوم سیاسی در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و همچنین افزایش مراکز

پژوهشی و دور جدید نشریات تخصصی علم سیاست و روابط بین‌الملل در ایران هستیم. دور جدید انتشار نشریات تخصصی از سال ۱۳۶۵ شروع و طی سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۷۰ چهار عنوان نشریه که تا سال ۱۳۷۵ به ۹ نشریه رسید. از اواخر دهه ۱۳۶۰ به تدریج به امر پژوهش مورد توجه بیشتر دانشگاه‌ها قرار گرفت و انجام فعالیت‌های پژوهشی یکی از معیارهای اصلی استخدام، ارتقا و ترفیعات اعضای هیئت علمی قرار گرفت و این امر موجب افزایش تعداد نشریات تخصصی گردید در سال ۱۳۸۰ تعداد نشریات تخصصی علوم سیاسی به ۲۲ عنوان و در سال ۱۳۸۵ به بیش از ۵۵ عنوان رسید. (دلاوری ۱۳۸۵ ص ۸۰)

منوچهر محسنی (۱۳۷۸) در مقاله‌ای با عنوان "بررسی ویژگی‌ها و مسائل مجلات علمی تخصصی در ایران" با مروری بسیار اجمالی در یافته‌های طرح بررسی ویژگیها و مسائل مربوط به تولید، نشر، و مطالعات مجلات علمی در ایران پرداخته و از سه زاویه تولیدکنندگان، نشریات تولید شده، و نیز مطالعه‌کنندگان مورد توجه قرار گرفته‌است.

گرایش‌های رشته علوم سیاسی در ایران

در حال حاضر بیش از ۱۰۰ واحد دانشگاهی در سطح کشور در حال پذیرش دانشجو در رشته علوم سیاسی در مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا هستند. (بزرگمهری، ۱۳۸۷ ص ۴۹) از آنجا که علوم سیاسی با سایر علوم پیوند دو سویه برقرار می‌کند و می‌کوشد از دستاوردهای پژوهشی آنها بهره‌گیری نماید، علمای علم سیاست از دستاوردهای علمی رشته‌های مدیریت، فلسفه، روانشناسی، حقوق، جامعه‌شناسی، جغرافی، تاریخ و دیگر شاخه‌های علوم انسانی و فراتر از آن استفاده از داده‌ها و روش‌های پژوهشی برخی از رشته‌های غیر از علوم انسانی، در باروری هر چه بیشتر دانش علوم سیاسی و شناخت کامل‌تر ساختار جوامع بسیار مؤثر است. محققان علوم سیاسی بدون بهره‌گیری از این علوم، نخواهند توانست موضوع تحقیق خویش را پیش ببرند. بر این اساس گرایش‌های موجود در علوم سیاسی ماهیتی میان رشته‌ای دارند لذا نشریات موجود را براساس میان رشته‌ای بودن و ارتباطی که با علوم سیاسی دارند تقسیم بندی نموده ایم.

فصلنامه
علمی
تخصصی

سپهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

جدول ۱. ارتباط بین رشته ای علوم سیاسی و گرایش های آن

ردیف	رشته	گرایش	درس مربوطه
۱	تاریخ	مطالعات ایران و تاریخ سیاسی معاصر	تاریخ تحولات سیاسی و اجتماعی و تاریخ روابط خارجی ایران
۲	جامعه شناسی	جامعه شناسی سیاسی	جامعه شناسی سیاسی
۳	مدیریت	سیاستگذاری عمومی	اداره امور دولتی
۴	فلسفه	فلسفه سیاسی	اندیشه سیاسی در غرب، اسلام و شرق باستان
۵	جغرافیا	جغرافیای سیاسی	سیاست و حکومت در اروپا، آمریکا، خاورمیانه و....
۶	حقوق	حقوق عمومی و حقوق بین الملل	حقوق اساسی و حقوق اداری، حقوق بین الملل عمومی، خصوصی و اسلامی
۷	روانشناسی	روانشناسی سیاسی	روانشناسی سیاسی
۸	روابط بین الملل	دیپلماسی و سازمان های بین المللی	اصول روابط بین الملل، نظریات جدید در روابط بین الملل و تاریخ روابط بین الملل

ماخذ: یافته های تحقیق

در ایران برای مقطع تکمیلی کارشناسی ارشد مجموعه علوم سیاسی و روابط بین الملل، ۵ نوع موسسه آموزش عالی فعالیت دارند: ۱. دانشگاه های دولتی - ۲. دانشگاه های آزاد اسلامی ۳. دانشگاه های پیام نور ۴. دانشگاه های غیر انتفاعی - غیر دولتی ۵. پژوهشکده ها.

گرایش علوم سیاسی در دانشگاه های دولتی، آزاد اسلامی، پیام نور و غیر انتفاعی _ غیر دولتی؛ گرایش روابط بین الملل در دانشگاه های دولتی، آزاد اسلامی؛ گرایش مطالعات منطقه ای در دانشگاه های دولتی و آزاد اسلامی؛ گرایش اندیشه های سیاسی در دانشگاه های دولتی، آزاد اسلامی، غیر انتفاعی _ غیر دولتی و پژوهشکده ها؛ گرایش دیپلماسی و سازمان های بین المللی در انحصار دانشکده روابط بین الملل وزارت امور خارجه و گرایش سیاست گذاری عمومی نیز فقط در دانشگاه تهران تدریس می شود. در ایران برای مقطع تکمیلی کارشناسی ارشد مجموعه علوم سیاسی و روابط بین الملل، گرایش هایی با زیر شاخه های تخصصی موجود است.

جدول ۲. گرایش های کارشناسی ارشد علوم سیاسی و روابط بین الملل

ردیف	رشته	دانشگاه
۱	روابط بین الملل	اصفهان، امام خمینی قزوین، تربیت مدرس، خوارزمی تهران، رازی کرمانشاه، شهید بهشتی، علامه، گیلان، مازندران، فردوسی مشهد
۲	علوم سیاسی	اصفهان، امام خمینی قزوین، تربیت مدرس، خوارزمی تهران، رازی کرمانشاه، شهید بهشتی، علامه، گیلان، مازندران، فردوسی مشهد، یزد، تبریز، یاسوج، پیام نور تهران، پیام نور قزوین، باقر العلوم و مفید
۳	مطالعات منطقه ای	دانشکده روابط بین الملل، تهران، شیراز، علامه طباطبایی، مفید
۴	اندیشه های سیاسی در اسلام	پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی، علامه، مفید و باقرالعلوم
۵	مطالعات زنان	دانشگاه تهران، اصفهان و الزهرا
۶	سیاست گذاری عمومی	دانشگاه تهران
۷	دیپلماسی و سازمان های بین المللی	دانشکده روابط بین الملل و شهید باهنر کرمان
۸	دیپلماسی کنترل تسلیمات	دانشگاه صنعتی مالک اشتر
۹	گرایش مطالعات امنیتی	دانشکده اطلاعات
۱۰	جامعه شناسی سیاسی	پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی
۱۱	تاریخ انقلاب اسلامی و جامعه شناسی انقلاب اسلامی	پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی

ماخذ: یافته های تحقیق

مجموعه دکتری علوم سیاسی دارای گرایش های زیر است:
روابط بین الملل، مطالعات منطقه ای، سیاست گذاری عمومی، اندیشه سیاسی،
جامعه شناسی سیاسی، علوم سیاسی، مسائل ایران، سیاست گذاری فرهنگی،
مطالعات اروپا، مطالعات آمریکای شمالی، مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز،
مطالعات خاور میانه.

فصلنامه
علمی
تخصصی

سپهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

جدول ۳. گرایش های مختلف در دوره دکتری علوم سیاسی و روابط بین الملل

ردیف	رشته	دانشگاه
۱	روابط بین الملل	تهران، علامه و گیلان
۲	مطالعات منطقه ای	دانشگاه تهران
۳	سیاست گذاری عمومی	دانشگاه تهران
۴	اندیشه سیاسی	پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، تربیت مدرس، تهران، علامه طباطبایی
۵	جامعه شناسی سیاسی	دانشگاه تهران
۶	علوم سیاسی	اصفهان، یاسوج، باقرالعلوم، امام صادق
۷	مسائل ایران	پژوهشکده علوم انسانی و مطالعات اجتماعی، تربیت مدرس، تهران
۸	سیاست گذاری فرهنگی	باقر العلوم، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، پژوهشکده علوم انسانی و مطالعات اجتماعی، امام رضا
۹	مطالعات اروپا	دانشگاه تهران
۱۰	مطالعات آمریکای شمالی	دانشگاه تهران
۱۱	آسیای مرکزی و قفقاز	دانشگاه تهران
۱۲	مطالعات خاور میانه	دانشگاه تهران
۱۳	اندیشه سیاسی در اسلام	باقرالعلوم
۱۴	آینده پژوهی	دانشگاه عالی دفاع ملی، پژوهشکده علوم انسانی و مطالعات اجتماعی، دانشگاه تهران، صنعتی امیر کبیر، امام خمینی قزوین، مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور
۱۵	انقلاب و تمدن اسلامی	پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی

ماخذ: یافته های تحقیق

آسیب شناسی
نشریات تخصصی
علوم سیاسی و ...
(۷۹ تا ۱۱۷)

لازم به ذکر است که رشته های مدیریت راهبردی، علوم دفاعی راهبردی، مدیریت راهبردی نظامی، امنیت ملی و سه رشته جدید آینده پژوهی، مدیریت راهبردی پدافند غیرعامل و مدیریت راهبردی دانش از رشته های دانشگاه عالی دفاع ملی است. رشته علوم دفاعی راهبردی سه گرایش دفاع ملی، سیاست دفاعی، اندیشه نظامی و رشته امنیت ملی سه گرایش مطالعات و امنیت ملی، تهدیدات امنیت ملی و امنیت داخلی دارد.

در ضمن دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، تهران مرکز و واحد شهرضا نیز در دوره دکترا دانشجوی می پذیرد.

تعاریف و مفاهیم

مجلات معتبر داخلی

مجله‌هایی که رتبه آنها توسط یکی از کمیسیون‌های زیر صادر شده باشد و در سه گروه عمده‌ی علمی پژوهشی، علمی ترویجی و علمی عمومی تقسیم‌بندی می‌شوند:

۱. کمیسیون بررسی و تایید مجلات علمی دانشگاه آزاد اسلامی
 ۲. کمیسیون بررسی نشریات وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری
- ملاک تعیین درجه علمی مجلات علمی پژوهشی کشور، آخرین مصوبات و فهرست های منتشره توسط کمیسیون بررسی نشریات علمی کشور، وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا کمیسیون بررسی و تایید مجلات دانشگاه آزاد اسلامی و یا کمیسیون نشریات علوم پزشکی وابسته به وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی است.

الف) مقالات علمی-پژوهشی

در آیین نامه کمیسیون بررسی نشریات علمی کشور آمده است که هر تولیدی که به دنبال جستجوی حقایق و برای کشف بخشی از معارف و نشر آن در میان مردم و به قصد حل مشکلی یا بیان اندیشه ای در موضوعی از موضوع های علمی، از طریق مطالعه ای نظام مند، برای یافتن روابط اجتماعی میان پدیده های طبیعی به دست آید و از دو خصصت اصالت و ابداع برخوردار باشد و نتایج آنها به کاربردها، روشها و مفاهیم و مشاهدات جدید در زمینه علمی با هدف پیشبرد مرزهای علمی و فن آوری منجر گردد، علمی- پژوهشی قلمداد می شود. مخاطبین اصلی این گونه مجلات پژوهشی، اساتید دانشگاهها، دانشجویان دوره های دکتری و کارشناسی ارشد، پژوهشگران شاغل در مراکز علمی، تحقیقاتی و تولیدی هستند.

ب) مقالات علمی-ترویجی

این گونه مقالات به مقالاتی گفته می شود که به ترویج یکی از رشته های علوم

فصلنامه
علمی
تخصصی

سپهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

می پردازد و سطح آگاهیها و دانش خواننده را ارتقاء می بخشند و او را با مفاهیم جدید علمی آشنا می سازد. این گونه مقالات می توانند به صورت تألیف و یا ترجمه باشند. اصولاً مقالات ترویجی فقط برای اشاعه دانش بشری و عالمانه کردن آن و جهان پیرامونی آن است و هدف دیگری ندارد.

مجلات معتبر خارجی

این مجلات دو دسته اند: ISI و غیر ISI

مجلات ISI

ISI سازمانی است که در دنیا برترین مقالات جهان را در سایت خود قرار می دهد و معیار ارزشی دانشمندان در اکثر نقاط جهان است. دانشگاه اطلاعات علمی بانک اطلاعات ISI مرکزی برای فهرست کردن و پوشش دادن جامع مهمترین مجلات علمی منتشر شده در دنیا به منظور تبادل اطلاعات میان پژوهشگران مختلف است. شمار مجلات ISI ثابت نیست. یک مجله ممکن است در یک زمان از مجلات ISI محسوب شود اما به دلیل کاهش بار علمی بعداً^۱ از لیست مجلات ISI کنار گذاشته شود. در حال حاضر بیش از 16954 مجله در لیست ISI قرار دارند. هر ساله ۲۰۰۰ مجله جدید مورد ارزیابی قرار می گیرد و حدود ۱۰٪ آنها به لیست ISI اضافه می شوند. در لیست، هر مجله علمی قبل از انتخاب شدن و فهرست شدن در ISI یکسری مراحل ارزیابی را پشت سر می گذارد. از جمله عوامل مورد ارزیابی و رعایت استانداردهای بانک اطلاعاتی ISI، کمیته علمی منتخب مجله، تنوع بین المللی مقالات چاپ شده در آن، نشر به موقع مجله و جایگاه نشر آن است. لازم به ذکر است هیچ یک از این عوامل به تنهایی مورد بررسی و ارزیابی قرار نمی گیرد، بلکه با بررسی مجموع عوامل یک امتیاز کلی داده خواهد شد. از جمله مواردی که در ارزیابی مجله مورد توجه قرار دارد، این است که عنوان مقالات، چکیده و کلمات کلیدی باید به زبان انگلیسی باشد. همچنین توصیه می شود منابع به زبان انگلیسی نوشته شوند. اگر چه اطلاعات علمی مهم به تمامی زبان ها به چاپ می رسد اما موارد ذکر شده باید به زبان

آسیب شناسی
نشریات تخصصی
علوم سیاسی و ...
(۱۱۷ تا ۱۱۹)

1. Institute for Scientific Information

انگلیسی باشد تا تحت داوری و ارزیابی ISI قرار گیرد. زیرا ارزیابی کنندگان مجلات علمی در ISI نمی توانند عناوین و منابع به کار رفته در مقالات را به زبان انگلیسی ترجمه کنند. داوری علمی و تخصصی مقالات چاپ شده در مجله توسط داوران نام آشنای علمی از جمله عمده ترین موارد مورد توجه ارزیابی کنندگان می باشد که گویای اعتبار و غنای علمی مجله است.

مجلات ISI در دو دسته بندی کلی تعریف می شوند:

۱. مجلات ISI (Web of Science) این مجلات در فهرست مجلات ISI وارد شده و دارای IF (Impact factor) هستند. فهرست این مجلات از طریق کتابخانه دیجیتالی به صورت Online در دسترس واحدها قرار می گیرند.
۲. مجلات ISI (Listed) مجلاتی هستند که موفق شده اند در فهرست ISI وارد شوند، اما هنوز دارای IF نیستند.

مجلات علمی خارجی غیر ISI

مجلات علمی خارجی غیر ISI مجلاتی هستند که توسط مراکز معتبر علمی خارج از کشور مانند: دانشگاه ها، مراکز تحقیقاتی، پژوهشگاه ها و ... تولید می شوند، ولی در فهرست مجلات ISI وارد نشده اند.

مجلات ISC. مجله هایی هستند که در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) نمایه شده باشند.

مجلات علمی غیر فارسی داخل کشور. مجلات علمی (به جز مجلات دانشکده های زبان های خارجی) که در داخل کشور به یک زبان غیر فارسی منتشر شوند.

به طور معمول، مجله های علمی پژوهشی توسط متخصصان موضوعی مورد داوری همتا (Peer Review) قرار می گیرند. مجله های علمی پژوهشی بر اساس معیاری موسوم به ضریب تأثیرگذاری مجله (Impact Factor) که مبتنی بر میزان استنادهاست مورد ارزیابی و رتبه بندی قرار می گیرند. کتابخانه ها شماره های مربوط به یک سال انتشاراتی یک مجله علمی را در یک یا چند مجلد به صورت سالانه صحافی می کنند.

یک مقاله علمی پژوهشی شامل عناصر زیر است:

عنوان، نام و مشخصات نویسنده، چکیده، کلیدواژه ها، مقدمه، پیشینه پژوهش،

فصلنامه
علمی
تخصصی

سپهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

روش‌شناسی، تجزیه و تحلیل داده‌ها، نتیجه‌گیری، فهرست منابع یا کتابشناسی. مقاله‌های علمی اغلب طولانی هستند و در پایان حاوی فهرستی از آثار استناد شده در متن مقاله هستند که به کتابشناسی یا فهرست منابع موسوم است. در حالی که مقاله مجله‌های عمومی فاقد استناد هستند.

این مؤسسه مجلاتی را در لیست خود قرار می‌دهد که دارای شرایط زیر بوده و ضمناً از ISI درخواست کرده باشند جزو لیست آن قرار گیرند.

- به موقع چاپ شدن مجله (که دلیلی ضمنی بر اعتبار پیوسته مجله علمی است)

- تبعیت مجله از قواعد بین‌المللی ویراستاری

- عنوان مقالات، چکیده آنها و واژه‌های کلیدی مقالات به انگلیسی ذکر شده باشند.

- محتوای مجله در آن رشته غنی تشخیص داده شود.

- تنوع ملیت از لحاظ مؤلفان مقالات

- بررسی دقیق در مورد سابقه انتشاراتی و مجموعه استنادی مؤلفان مجله و اعضای هیئت تحریریه (در مورد مجلات جدید)

- ارجاع واقعی به مقالات آن مجله

ضریب تاثیر^۱ (IF) چیست؟

فاکتور تاثیر به صورت میانگین، تعداد ارجاعات به یک مورد قابل استناد (نظیر مقاله پژوهشی، مقاله مروری، نامه، یادداشت، چکیده و...) در یک مجله علمی در طول زمانی معین تعریف شده است. فاکتور تاثیر، تعداد ارجاعات به مقاله‌های منتشر شده در دو سال قبل مجله تقسیم بر تعداد مقاله‌های منتشر شده در دو سال مذکور است. در مواردی فاکتور تاثیر مجله بطور میانگین (که معدل فاکتور تاثیر طول دوران فهرست شدن آن مجله در ISI می‌باشد)، نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد. این شاخص مهمترین و در عین حال کاربردی‌ترین شاخص ارزیابی مجله‌ها از نظر ISI است. این عامل همه ساله توسط ISI بر مبنای ارجاعات به هر یک از مجله‌های علمی آن محاسبه می‌شود و نتیجه در گزارش JCR منتشر

می‌شود. این ضریب نه برای مقاله یا نویسنده بلکه برای مجله محاسبه می‌شود. محاسبه بر مبنای یک دوره سه ساله صورت می‌گیرد.

روش شناسی پژوهش

این پژوهش از نوع مطالعات توصیفی و تحلیلی است و هدف از آن آسیب شناسی نشریات تخصصی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل با روش تحلیل محتوا بوده و در نهایت سعی دارد راهکارهایی برای بهبود وضعیت موجود نشریات تخصصی ارائه نماید. جهت جمع‌آوری اطلاعات از روش‌های تحقیق اسنادی و کتابخانه‌ای استفاده شده و با بهره‌گیری از روش تحلیل محتوا نشریات موجود مورد آسیب‌شناسی قرار گرفته است.

در این مطالعه از روش پژوهش ارزیابانه استفاده شده است و برای گردآوری داده‌های مربوط به حوزه موضوعی، وابستگی سازمانی و درجه علمی مجلات از ابزار سیاهه‌وارسی استفاده گردیده است. جامعه مورد پژوهش مجلات دارای درجه علمی-پژوهشی و علمی-ترویجی از کمیسیون بررسی نشریات علمی کشور (وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری) و کمیسیون بررسی و تایید مجلات علمی دانشگاه آزاد اسلامی و مجلات تخصصی می‌باشد. در این مطالعه از آمارهای توصیفی برای تحلیل داده‌ها استفاده شده است.

سوالات پژوهش

به لحاظ تنوع و فراوانی نشریات تخصصی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ایران، این نشریات از چه وضعیتی برخوردار بوده و با توجه به آسیب‌های موجود چه راهکارهایی را می‌توان برای بهبود وضعیت نشریات تخصصی پیشنهاد داد؟
برای پاسخ به پرسش این مقاله ضروری می‌ساخت تا به نشریات موجود در حوزه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل مراجعه می‌شد و نقاط ضعف و آسیب‌های موجود در این نشریات مورد بررسی قرار می‌گرفت و با روش تحلیل محتوی مواردی از قبیل اعتبار علمی نشریه، دسترسی و ثبات نشریه، رعایت ساختار مقالات، کیفیت فنی نشریه و وضعیت توزیع مورد بررسی و مطالعه قرار گرفته است. در این مقاله با بررسی بیش از ۱۷۷ نشریه تخصصی، آسیب‌های موجود در

فصلنامه
علمی
تخصصی

سپهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

این نشریات شناسایی و راهکار های لازم برای بهبود وضعیت نشریات تخصصی ارائه گردیده است.

بعد از انتخاب نشریات سعی شده بر اساس مقولات زیر این نشریات مورد بررسی قرار گیرند:

- نشریات از لحاظ حوزه موضوعی به کدامیک از زمینه های وابسته و موضوعات علم سیاست مربوط است؟
- نشریات از نظر اعتبار علمی در چه رتبه و درجه ای قرار می گیرند؟
- نشریات از لحاظ کیفیت فنی و دسترسی و ثبات در چه وضعیتی قرار دارند؟
- نشریات از لحاظ وابستگی سازمانی در چه وضعیتی قرار دارند؟

تاریخچه نشریات علوم سیاسی و روابط بین الملل در ایران

از ورود علم سیاست به ایران بیش از یکصد سال می گذرد در طول این مدت این رشته فراز و نشیب های زیادی را پشت سر گذاشته و مطالعات زیادی صورت گرفته که در خور تقدیر می باشد اما به هیچ وجه کافی نیست با تأسیس دانشکده حقوق و علوم سیاسی نظام آموزشی فرانسه باعث غلبه رویکرد حقوقی در مطالعه پدیده های سیاسی شده بود. در دوران رضاشاه سیاست پژوهان ایرانی به ترجمه آثار خارجی روی آوردند و کمتر به تحلیل مسائل سیاسی روز می پرداختند. پس از شهریور ۱۳۲۰ نیز وضعیت قبل از شهریور ۲۰ ادامه داشت و هنوز روح محافظه کارانه بر علوم سیاسی حاکم بود و کار عمده ای صورت نپذیرفت.

در سال ۱۳۴۹ مجله تخصصی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران به صورت فصلنامه شروع به انتشار کرد. اگر چه بخش اعظم مقالات آن حقوقی بود تا سال ۱۳۵۷ یعنی سال وقوع انقلاب ۲۰ شماره از آن منتشر شده و جمعا ۵۲ مقاله در آن به چاپ رسید. در سال ۱۳۵۲ مرکز مطالعات بین المللی نشریه تخصصی روابط بین الملل را به دو زبان فارسی و انگلیسی منتشر کرد که حاوی مقالات اعضای هیات علمی و پژوهشگران آن مرکز بود. تا وقوع انقلاب ۱۲ شماره فارسی و ۱۴ شماره انگلیسی از آن منتشر شد.

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و باز گشایی دانشگاهها ما شاهد گسترش کمی علوم سیاسی در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و همچنین افزایش مراکز

پژوهشی و دور جدید نشریات تخصصی علم سیاست و روابط بین‌الملل در ایران هستیم. دور جدید انتشار نشریات تخصصی از سال ۱۳۶۵ شروع و طی سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۷۰ چهار عنوان نشریه که تا سال ۱۳۷۵ به ۹ نشریه رسید، از اواخر دهه ۱۳۶۰ به تدریج به امر پژوهش مورد توجه بیشتر دانشگاه‌ها قرار گرفت و انجام فعالیت‌های پژوهشی یکی از معیارهای اصلی استخدام، ارتقا و ترفیعات اعضای هیئت علمی قرار گرفت و این امر موجب افزایش تعداد نشریات تخصصی گردید در سال ۱۳۸۰ تعداد نشریات تخصصی علوم سیاسی به ۲۲ عنوان و در سال ۱۳۸۵ به بیش از ۵۵ عنوان رسید. (دلآوری ۱۳۸۵ ص ۸۰) این نشریات در حال حاضر به بیش از ۱۷۷ نشریه می‌رسد که در موضوعات مختلف علوم سیاسی چاپ و منتشر می‌گردد.

جدول ۳. تعداد نشریات تخصصی سیاسی علوم و زمینه‌های وابسته تا سال ۱۳۹۱

ردیف	دوره زمانی	۴۹-۵۱	۵۲-۵۸	۵۹-۶۰	۶۱-۶۵	۶۶-۷۰	۷۱-۷۵	۷۶-۸۰	۸۱-۸۵	۸۵-۹۱
۱	تعداد نشریات	۱	۳	۱	۰	۴	۹	۲۲	۵۵	۱۷۷
۲	رشد	-	+۲۰۰	-۲۰۰	-۱۰۰	-	+۱۲۵	+۱۴۴	+۲۵۰	+۳۲۵

ماخذ: یافته‌های تحقیق

وضعیت نشریات تخصصی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ایران

با توجه به میان رشته‌ای بودن علوم سیاسی و تنوع نشریات تخصصی این رشته در ایران نشریات تخصصی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ایران را در حوزه نشریات تخصصی علوم سیاسی، انقلاب اسلامی، روابط بین‌الملل، مطالعات سیاسی-اسلامی، مطالعات زنان، مطالعات منطقه‌ای، حوزه سیاستگذاری عمومی، مطالعات تاریخی، جامعه‌شناسی سیاسی، حقوق عمومی و بین‌الملل، مطالعات دفاعی امنیتی و جغرافیا مورد ارزیابی و بررسی قرار گرفته است.

فصلنامه
علمی
تخصصی

سپهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

جدول ۴. نشریات مرتبط با حوزه علوم سیاسی مشترک با علوم انسانی

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	رتبه	موضوع	دوره انتشار
۱	فصلنامه سفیر	مجتمع آموزش عالی المصطفی	تخصصی	علوم اسلامی	فصلنامه
۲	ماهنامه سیاحت غرب	مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما	-	-	ماهنامه
۳	مجله علوم انسانی و اجتماعی شمال	معاونت پژوهشی دانشگاه شمال	-	غرب پژوهی و اندیشه اسلامی	دو فصلنامه
۴	مجله علوم انسانی	دانشگاه امام حسین	علمی ترویجی	-	دو ماهنامه
۵	فرهنگ اندیشه	موسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی	تخصصی	حوزه علوم انسانی	فصلنامه
۶	فصلنامه علمی و پژوهشی علوم انسانی	دانشگاه الزهرا	علمی پژوهشی	-	فصلنامه
۷	نامه علوم انسانی	پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی	-	نقد متون و کتب علوم انسانی	دو فصلنامه
۸	نشر دانش	مرکز نشر دانشگاهی	-	-	دو ماهنامه
۹	ادبیات و علوم انسانی	دانشگاه شهر کرد	-	اطلاع رسانی و آموزشی	فصلنامه
۱۰	مجله پژوهشی علوم انسانی	دانشگاه اصفهان	علمی پژوهشی	علوم انسانی	دو فصلنامه
۱۱	پیک نور	دانشگاه پیام نور	-	علوم انسانی	فصلنامه
۱۲	رویدادها و تحلیل ها	دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی	-	تحلیل تحولات و مباحث روز	ماهنامه
۱۳	دانشگاه اسلامی	پژوهشگاه فرهنگ و معارف اسلامی	علمی پژوهشی	علوم انسانی	فصلنامه
۱۴	ارغنون	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	علمی پژوهشی	فرهنگی فلسفی	فصلنامه
۱۵	مجلس و پژوهش	مرکز پژوهش های مجلس	علمی پژوهشی	-	فصلنامه
۱۶	دو فصلنامه دانشکده ادبیات و علوم انسانی	دانشگاه تبریز	علمی پژوهشی	-	دو فصلنامه
۱۷	مدرس علوم انسانی	دانشگاه تربیت مدرس	علمی پژوهشی	علوم انسانی	فصلنامه
۱۸	روش شناسی علوم انسانی	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی	علوم انسانی	فصلنامه

ماخذ: یافته های تحقیق

آسیب شناسی
نشریات تخصصی
علوم سیاسی و ...
(۷۹ تا ۱۱۷)

نشریات تخصصی علوم سیاسی

جدول ۵. نشریات تخصصی علوم سیاسی

ردیف	نامه نشریه	صاحب امتیاز	رتبه علمی	رویکرد	دوره انتشار
۱	پژوهش حقوق و سیاست ویژه حقوق	دانشگاه علامه طباطبایی	علمی پژوهشی	حقوقی	فصلنامه
۲	پژوهشنامه علوم سیاسی	انجمن علوم سیاسی ایران	علمی پژوهشی	علوم سیاسی	فصلنامه
۳	حقوق و علوم سیاسی (حقوق)	دانشگاه تهران	علمی پژوهشی	حقوقی	فصلنامه
۴	حقوق و علوم سیاسی (سیاست)	دانشگاه تهران	علمی پژوهشی	علوم سیاسی	فصلنامه
۵	دانش سیاسی	دانشگاه امام صادق	علمی پژوهشی	علوم سیاسی	فصلنامه
۶	غرب شناسی بنیادی	پژوهشکده علوم انسانی و مطالعات فرهنگی	علمی پژوهشی	علوم سیاسی	دو فصلنامه
۷	اطلاعات سیاسی اقتصادی	موسسه اطلاعات	علمی ترویجی	علوم سیاسی و اقتصاد	ماهنامه
۸	فصلنامه سیاست	دانشگاه تهران	علمی پژوهشی	علوم سیاسی	فصلنامه
۹	فصلنامه علوم سیاسی	دانشگاه باقر العلوم	علمی ترویجی	علوم سیاسی	فصلنامه
۱۰	راهبرد یاس	موسسه فرهنگی هنری یاس	علمی ترویجی	علوم سیاسی و اقتصاد	فصلنامه
۱۱	نامه مفید	دانشگاه مفید	علمی پژوهشی	علوم انسانی	فصلنامه
۱۲	ره آورد سیاسی	دانشگاه امام صادق	علمی تخصصی	علوم سیاسی	فصلنامه
۱۳	فصلنامه علوم سیاسی	دانشگاه آزاد آشتیان	علمی پژوهشی	علوم سیاسی	فصلنامه
۱۴	فصلنامه علوم سیاسی	دانشگاه آزاد کرج	علمی پژوهشی	علوم سیاسی	فصلنامه
۱۵	معرفت سیاسی	موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی	علمی تخصصی	علوم سیاسی	دو فصلنامه
۱۶	سیاست	دانشگاه تهران	علمی پژوهشی	علوم سیاسی	فصلنامه
۱۷	علوم سیاسی و روابط بین الملل	دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز	علمی پژوهشی	علوم سیاسی و روابط بین الملل	فصلنامه

فصلنامه علمی تخصصی

سپهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

ردیف	نامه نشریه	صاحب امتیاز	رتبه علمی	رویکرد	دوره انتشار
۱۸	سپهر سیاست	دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی	علمی تخصصی	علوم سیاسی و روابط بین الملل	فصلنامه
۱۹	سپهر سیاست	دانشگاه آزاد واحد قم	تخصصی	علوم سیاسی	فصلنامه
۲۰	پژوهش سیاست نظری	پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی	علمی پژوهشی	علوم سیاسی	دو فصلنامه
۲۱	دانش سیاسی و بین المللی	دانشگاه اصفهان	علمی ترویجی	علوم سیاسی و روابط بین الملل	فصلنامه
۲۲	اقتصاد سیاسی	دفتر پژوهش های فرهنگی			فصلنامه
۲۳	مطالعات سیاسی	دانشگاه آزاد واحد آزاد شهر	علمی پژوهشی	علوم سیاسی و روابط بین الملل	فصلنامه
۲۴	تحقیقات سیاسی و بین المللی	دانشگاه آزاد واحد شهرضا	علمی پژوهشی	علوم سیاسی و روابط بین الملل	فصلنامه
۲۵	گفتمان	دکتر محمد رضا تاجیک		سیاسی، اجتماعی	
۲۶	رهیافت	مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور	علمی پژوهشی	-	ماهنامه
۲۷	رهنمون	مدرسه عالی شهید مطهری	-	-	فصلنامه
۲۸	پژوهش نامه حقوق و علوم سیاسی	دانشگاه مازندران	علمی پژوهشی	علوم سیاسی	فصلنامه
۲۹	پژوهشهای سیاسی	دانشگاه اصفهان	علمی پژوهشی	علوم سیاسی	فصلنامه
۳۰	حقوق و علوم سیاسی	دانشگاه تربیت معلم	علمی پژوهشی	علوم سیاسی	فصلنامه
۳۱	حصون	پژوهشکده تحقیقات اسلامی نمایندگی ولی فقیه در سپاه	-	علوم سیاسی	فصلنامه
۳۲	پژوهش علوم سیاسی (پژوهش سیاست نظری)	پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی	علمی پژوهشی	علوم سیاسی	فصلنامه
۳۳	مطالعات ملی	موسسه مطالعات ملی	علمی پژوهشی	علوم سیاسی	فصلنامه

ماخذ: یافته های تحقیق

آسیب شناسی
نشریات تخصصی
علوم سیاسی و ...
(۷۹ تا ۱۱۷)

گونه شناسی موضوعی نشریات علوم سیاسی و روابط بین‌الملل

الف) انقلاب اسلامی

جدول ۶. نشریات تخصصی علوم سیاسی مرتبط با حوزه انقلاب اسلامی

دوره انتشار	رتبه	صاحب امتیاز	عنوان نشریه	ردیف
فصلنامه	علمی پژوهشی	دانشگاه معارف اسلامی	مطالعات انقلاب اسلامی	۱
فصلنامه	علمی ترویجی	دکتر عبدالمطلب عبدالله	رهیافت انقلاب اسلامی	۲
فصلنامه	علمی پژوهشی	پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی	پژوهشنامه متین	۳
فصلنامه	علمی پژوهشی	دانشگاه اصفهان	پژوهشنامه انقلاب اسلامی	۴
فصلنامه	-	ستاد دهه فجر انقلاب اسلامی و شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی	اندیشه انقلاب اسلامی	۵
فصلنامه	علمی تخصصی	سید حمید روحانی	۱۵ خرداد	۶
فصلنامه	علمی تخصصی	بنیاد تاریخ انقلاب اسلامی	یاد	۷

ماخذ: یافته های تحقیق

ب) نشریات با موضوع روابط بین‌الملل

جدول ۷. نشریات تخصصی با موضوع روابط بین‌الملل

دوره انتشار	موضوع	رتبه	صاحب امتیاز	عنوان نشریه	ردیف
فصلنامه	علوم سیاسی	-	پژوهشکده مطالعات استراتژیک	پژوهش نامه سیاست خارجی	۱
فصلنامه	روابط بین‌الملل	علمی پژوهشی	انجمن ایرانی روابط بین‌الملل	پژوهش های روابط بین‌الملل	۲
فصلنامه	علوم سیاسی	علمی ترویجی	خصوصی	مطالعات بین‌المللی	۳
فصلنامه	مطالعات تاریخی و سیاسی	علمی ترویجی	وزارت امور خارجه	تاریخ روابط خارجی	۴
فصلنامه	علوم انسانی	علمی ترویجی	دکتر مهدی ذاکریان	مطالعات بین‌المللی	۵

فصلنامه علمی تخصصی

سپهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	رتبه	موضوع	دوره انتشار
۶	فصلنامه اسلام، سیاست و ساختار بین الملل	دانشگاه پیام نور	علمی تخصصی	علوم سیاسی و روابط بین الملل	فصلنامه
۷	بررسی های حقوق بین الملل	دانشگاه پیام نور استان تهران	علمی تخصصی	روابط بین الملل	فصلنامه
۸	جمهوری اسلامی و نظام بین الملل	دانشگاه پیام نور	علمی تخصصی	روابط بین الملل	فصلنامه
۹	سیاست بین الملل	دانشگاه فردوسی مشهد	-	روابط بین الملل	دوفصلنامه
۱۰	پژوهشنامه سازمان های بین المللی	مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام	-	روابط بین الملل	کتاب
۱۱	سیاست جهانی	دانشگاه گیلان	علمی پژوهشی	روابط بین الملل	فصلنامه
۱۲	دیپلماسی صلح عادلانه	مرکز بین المللی مطالعات صلح	علمی تخصصی	مطالعات صلح و امنیت	فصلنامه
۱۳	سیاست خارجی	وزارت امور خارجه	علمی ترویجی	سیاست خارجی	فصلنامه
۱۴	دانش سیاسی و بین المللی	دانشگاه اصفهان	علمی پژوهشی	علوم سیاسی و روابط بین الملل	فصلنامه
۱۵	مطالعات جهانی شدن	مرکز ملی مطالعات جهانی شدن	علمی پژوهشی	موضوعات جهانی شدن	فصلنامه
۱۶	پژوهشنامه روابط بین الملل	انجمن ایرانی روابط بین الملل	-	روابط بین الملل	فصلنامه

ماخذ: یافته های تحقیق

ج) نشریات با موضوع مطالعات سیاسی - اسلامی

جدول ۸. نشریات با موضوع مطالعات سیاسی - اسلامی

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	رتبه	موضوع	دوره انتشار
۱	بازتاب اندیشه	مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما	-	علوم سیاسی	ماهنامه
۲	دین و سیاست	مجتمع آموزش عالی شهید محلاتی	تخصصی	فلسفه کلام و عرفان	فصلنامه

آسیب شناسی
نشریات تخصصی
علوم سیاسی و ...
(۱۱۷ تا ۱۱۹)

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	رتبه	موضوع	دوره انتشار
۳	اسلام، سیاست و ساختار بین‌الملل	دانشگاه پیام نور	تخصصی	-	فصلنامه
۴	جمهوری اسلامی و نظام بین‌الملل	دانشگاه پیام نور	تخصصی	-	فصلنامه
۵	مطالعات سیاسی جهان اسلام	دانشگاه بین‌المللی امام خمینی	علمی پژوهشی	موضوعات متنوع سیاسی و بین‌المللی جهان اسلام	فصلنامه
۶	معرفت سیاسی	موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی	علمی تخصصی	-	دو فصلنامه
۷	اندیشه سیاسی اسلام	مدیریت پژوهشی دانشگاه پیام نور	-	-	فصلنامه
۸	سیاست و اندیشه	دانشگاه پیام نور استان تهران	علمی تخصصی	-	فصلنامه
۹	حکومت اسلامی	دبیر خانه مجلس خبرگان	علمی پژوهشی	-	
۱۰	اندیشه دینی	دانشگاه شیراز	علمی پژوهشی	-	فصلنامه
۱۱	شیعه شناسی	موسسه شیعه شناسی	علمی پژوهشی	علوم انسانی	فصلنامه
۱۲	حضور	موسسه تنظیم و نشر آثار امام	-	فرهنگی سیاسی اجتماعی	فصلنامه
۱۳	مطالعات راهبردی جهان اسلام	موسسه مطالعات اندیشه سازان نور	علمی پژوهشی	سیاسی، مسائل استراتژیک و بین‌الملل	فصلنامه

ماخذ: یافته های تحقیق

(د) مطالعات زنان

جدول ۹. نشریات با موضوع مطالعات زنان

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	رتبه	موضوع	دوره انتشار
۱	مطالعات راهبردی زنان	شورای فرهنگی اجتماعی زنان	علمی پژوهشی	جامعه شناسی و علوم اجتماعی	فصلنامه
۲	مطالعات زنان	دانشگاه الزهرا	علمی	علوم انسانی	فصلنامه

فصلنامه علمی تخصصی

سپهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	رتبه	موضوع	دوره انتشار
			پژوهشی		
۳	زن در توسعه و سیاست	مرکز مطالعات و تحقیقات زنان دانشگاه تهران	علمی پژوهشی	علوم انسانی	فصلنامه
۴	حقوق زنان	اشرف گرامی زادگان	-	اجتماعی	ماهنامه
۵	جامعه شناسی زنان	دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرو دشت	علمی پژوهشی	علوم انسانی	فصلنامه
۶	مباحث بانوان شیعه	موسسه شیعه شناسی	علمی ترویجی	جنسیت، فرهنگ و دین	
۷	زنان	شهلا شرکت	-	اجتماعی	ماهنامه

ماخذ: یافته های تحقیق

۵) مطالعات منطقه ای

جدول ۱۰. نشریات تخصصی با موضوع مطالعات منطقه ای

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	اعتبار	دوره انتشار
۱	مطالعات منطقه ای	مرکز پژوهش های علمی و مطالعات استراتژیک خاورمیانه	-	فصلنامه
۲	مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز	وزارت امور خارجه	علمی ترویجی	فصلنامه
۳	مطالعات اوراسیای مرکزی	دانشگاه تهران	علمی پژوهشی	دو فصلنامه
۴	مطالعات شبه قاره	دانشگاه سیستان و بلوچستان	علمی پژوهشی	فصلنامه
۵	پژوهش های منطقه ای	پژوهشگاه بین المللی المصطفی	علمی تخصصی	فصلنامه
۶	مطالعات آفریقا	وزارت امور خارجه	-	فصلنامه
۷	مطالعات فلسطین	موسسه تحقیقات و پژوهش های سیاسی علمی - ندا	-	فصلنامه
۸	مطالعات خاورمیانه	مرکز پژوهش های علمی و مطالعات استراتژیک خاورمیانه	-	فصلنامه

ماخذ: یافته های تحقیق

آسیب شناسی
نشریات تخصصی
علوم سیاسی و ...
(۷۹ تا ۱۱۷)

(و) نشریات حوزه سیاستگذاری عمومی

جدول ۱۱. نشریات تخصصی حوزه سیاستگذاری عمومی

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	رتبه	دوره انتشار
۱	مدیریت دولتی	دانشکده مدیریت دانشگاه تهران	علمی پژوهشی	دو فصلنامه
۲	چشم انداز مدیریت دولتی	دانشگاه شهید بهشتی	علمی پژوهشی	فصلنامه
۳	مطالعات مدیریت	دانشگاه علامه طباطبایی	علمی ترویجی	فصلنامه
۴	توسعه مدیریت	بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی	علمی آموزشی	ماهنامه
۵	مدیریت و توسعه	موسسه تحقیقات و آموزش مدیریت (وابسته به وزارت نیرو)	علمی ترویجی	فصلنامه
۶	مدیریت فردا	انتشارات تولید دانش	علمی پژوهشی	دو فصلنامه
۷	مدیریت توسعه و تحول	دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین	علمی پژوهشی	فصلنامه
۸	سیاست داخلی	وزارت کشور	علمی تخصصی	فصلنامه
۹	پژوهش های مدیریت	دانشگاه سیستان و بلوچستان	-	دو فصلنامه
۱۰	مدیریت	انجمن مدیریت ایران	-	-
۱۱	مدیریت اسلامی	دانشگاه امام حسین	علمی پژوهشی	-
۱۲	عصر مدیریت	شهلا حاج علی لاریجی	پژوهشی تحلیلی	فصلنامه
۱۳	کمال مدیریت	دانشگاه شهید بهشتی	-	فصلنامه
۱۴	اندیشه مدیریت راهبردی	دانشگاه امام صادق	علمی پژوهشی	فصلنامه
۱۵	پژوهشنامه مدیریت عمومی	دانشگاه سیستان و بلوچستان با همکاری انجمن مدیریت ایران	علمی پژوهشی	فصلنامه
۱۶	بهبود مدیریت	موسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی	علمی پژوهشی	فصلنامه
۱۷	پژوهشنامه مدیریت اجرایی	دانشگاه مازندران	علمی پژوهشی	فصلنامه
۱۸	مدیریت نظامی	دانشگاه افسری امام علی (ع)	علمی پژوهشی	فصلنامه

ماخذ: یافته های تحقیق

فصلنامه علمی تخصصی

سپهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

ز) مطالعات تاریخی

جدول ۱۲. نشریات تخصصی مرتبط با تاریخ

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	اعتبار	موضوع	دوره انتشار
۱	تاریخ روابط خارجی	وزارت امور خارجه	علمی ترویجی	مطالعات تاریخی سیاسی	فصلنامه
۲	مطالعات تاریخی	موسسه مطالعات و پژوهشهای سیاسی	-	تاریخ ایران	فصلنامه
۳	تاریخ ایران	دانشگاه شهید بهشتی	علمی پژوهشی	تاریخ ایران	فصلنامه
۴	تاریخ معاصر ایران	موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران	تخصصی	تاریخ	فصلنامه
۵	جستارهای سیاسی معاصر	پژوهشکده علوم انسانی و مطالعات فرهنگی	علمی پژوهشی	علوم سیاسی	دو فصلنامه
۶	زمانه	موسسه فرهنگی دانش و فرهنگ معاصر	-	اندیشه و تاریخ سیاسی معاصر	ماهنامه
۷	یاد	بنیاد تاریخ انقلاب اسلامی	-	جریان شناسی تحلیلی جراید	فصلنامه
۸	یاد آور	موسسه مطالعات تاریخ معاصر	-	تاریخی فرهنگی	فصلنامه
۹	مسائل ایران	مطالعات سمینار مسائل ایران	علمی پژوهشی	تحقیقات اجتماعی	ماهنامه
۱۰	پژوهش های تاریخی	دانشگاه اصفهان	علمی پژوهشی	تاریخ	فصلنامه
۱۱	پژوهش های تاریخی	دانشگاه سیستان و بلوچستان	-	تاریخ	دو فصلنامه
۱۲	تاریخ پژوهی	انجمن علمی گروه تاریخ دانشگاه فردوسی مشهد	-	خبری	فصلنامه
۱۳	پژوهش نامه تاریخ	دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد	علمی پژوهشی	تاریخ	فصلنامه
۱۴	فصلنامه تاریخ	دانشگاه آزاد اسلامی واحد محلات	علمی پژوهشی	تاریخ	فصلنامه
۱۵	تاریخ ایران	دانشگاه شهید بهشتی	علمی پژوهشی	تاریخ	فصلنامه
۱۶	مجله مطالعات ایرانی	دانشگاه شهید باهنر کرمان	علمی ترویجی	علوم انسانی	دو فصلنامه

آسیب شناسی
نشریات تخصصی
علوم سیاسی و ...
(۷۹ تا ۱۱۷)

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	اعتبار	موضوع	دوره انتشار
۱۷	مطالعات و تحقیقات تاریخی	دانشگاه فردوسی مشهد	علمی پژوهشی	تاریخ	فصلنامه
۱۸	نامه تاریخ پژوهان	انجمن تاریخ پژوهان حوزه علمیه قم	-	تاریخ	فصلنامه
۱۹	تاریخ نگری و تاریخ نگاری	دانشگاه الزهرا	علمی پژوهشی	تاریخ	فصلنامه
۲۰	پژوهشنامه تاریخ اقتصادی و اجتماعی	پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی	علمی ترویجی	تاریخ ایران	فصلنامه
۲۱	تحقیقات تاریخی اجتماعی	پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی	علمی پژوهشی	تاریخ	فصلنامه
۲۲	بررسی های تاریخی نظامی	دانشگاه امام حسین (مرکز پژوهش های انقلاب اسلامی و دفاع مقدس)	-	تاریخ	فصلنامه

ماخذ: یافته های تحقیق

ح) نشریات با موضوع جامعه شناسی

جدول ۱۳. نشریات تخصصی مرتبط با حوزه جامعه شناسی

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	رتبه	دوره انتشار
۱	جامعه شناسی ایران	انجمن جامعه شناسی ایران	علمی پژوهشی	فصلنامه
۲	دوفصلنامه علوم اجتماعی	دانشگاه فردوسی مشهد	علمی پژوهشی	دو فصلنامه
۳	مجله علوم اجتماعی و انسانی	دانشگاه شیراز	علمی پژوهشی	فصلنامه
۴	مجله مطالعات اجتماعی ایران	انجمن جامعه شناسی ایران	علمی پژوهشی	
۵	جامعه شناسی سیاسی	انجمن جامعه شناسی سیاسی ایران	-	فصلنامه
۶	جامعه شناسی تاریخی	دانشگاه تربیت مدرس	علمی ترویجی	فصلنامه
۷	پژوهشنامه علوم انسانی و اجتماعی	دانشگاه مازندران	علمی پژوهشی	دو فصلنامه
۸	علوم اجتماعی	دانشگاه علامه طباطبایی	علمی پژوهشی	فصلنامه
۹	مطالعات توسعه اجتماعی ایران	دانشگاه آزاد اسلامی و احد علوم و تحقیقات	علمی پژوهشی	فصلنامه

ماخذ: یافته های تحقیق

فصلنامه علمی تخصصی

سیپهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

(ت) نشریات با موضوع حقوق عمومی و بین الملل

جدول ۱۴. نشریات تخصصی مرتبط با حوزه حقوق عمومی و بین الملل

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	رتبه	موضوع	دوره انتشار
۱	پژوهش های حقوقی	دانشگاه قم	علمی پژوهشی	حقوق بین الملل و حقوق عمومی	فصلنامه
۲	حقوق بین المللی	مرکز امور حقوقی بین المللی ریاست جمهوری	علمی ترویجی	حقوق بین الملل	دو فصلنامه
۳	بررسی های حقوق بین الملل	دانشگاه پیام نور استان تهران	تخصصی	حقوق بین الملل	فصلنامه
۴	حقوق اساسی	علی اکبر گرجی	-	حقوق اساسی	دو فصلنامه
۵	حقوق دانشکده حقوق و علوم سیاسی	دانشگاه تهران	علمی پژوهشی		فصلنامه
۶	حقوق زنان	اشرف گرامی زادگان	-	اجتماعی	دو ماهنامه
۷	حقوق ملل	جواد وندنوروز	-	-	فصلنامه
۸	حقوق و مصلحت	مجمع تشخیص مصلحت نظام	-	-	فصلنامه
۹	پژوهش حقوق و سیاست	دانشگاه علامه طباطبایی	علمی ترویجی	-	فصلنامه
۱۰	پژوهشنامه حقوق و علوم سیاسی	دانشگاه مازندران	علمی پژوهشی	حقوق و علوم سیاسی	فصلنامه
۱۱	حقوق عمومی	سید عبدالواحد موسوی لاری	-	حقوق عمومی	دو ماهنامه
۱۲	حقوق و علوم سیاسی	دانشگاه تربیت معلم	علمی پژوهشی	حقوق و علوم سیاسی	فصلنامه
۱۳	تحقیقات حقوقی	دانشگاه شهید بهشتی	علمی پژوهشی	-	فصلنامه
۱۴	حقوق مردم	-	-	-	فصلنامه
۱۵	حقوق عمومی و حقوق بشر	دکتر اردشیر امیر ارجمند	-	-	دو فصلنامه
۱۶	حقوق بشر	مرکز مطالعات حقوق بشر دانشگاه مفید	علمی تخصصی	حقوق بشر	دو فصلنامه

ماخذ: یافته های تحقیق

آسیب شناسی
نشریات تخصصی
علوم سیاسی و ...
(۷۹ تا ۱۱۷)

ی) مطالعات دفاعی امنیتی

جدول ۱۵. نشریات تخصصی مرتبط با حوزه دفاعی امنیتی

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	رتبه	دوره انتشار
۱	سیاست دفاعی	دانشگاه امام حسین	علمی پژوهشی	فصلنامه
۲	مطالعات دفاعی استراتژیک	دانشگاه عالی دفاع ملی	علمی پژوهشی	فصلنامه
۳	مطالعات راهبردی	پژوهشکده مطالعات راهبردی	علمی پژوهشی	فصلنامه
۴	نگرش راهبردی	دانشگاه عالی دفاع ملی	-	فصلنامه
۵	دانش حفاظتی و امنیتی	سازمان حفاظت اطلاعات	علمی ترویجی	فصلنامه
۶	راهبرد دفاعی	مرکز تحقیقات راهبردی دفاعی	علمی پژوهشی	فصلنامه
۷	مطالعات اطلاعاتی	دانشکده اطلاعات	علمی ترویجی	دو فصلنامه
۸	مطالعات قدرت نرم	سازمان بسیج اساتید با همکاری دانشگاهها	علمی پژوهشی	فصلنامه
۹	پژوهش اطلاعاتی امنیتی	دانشکده اطلاعات	علمی پژوهشی	دو فصلنامه
۱۰	مطالعات دفاعی امنیتی	دانشکده و پژوهشکده دفاعی (دافوس)، دانشگاه امام حسین (ع)	علمی ترویجی	فصلنامه
۱۱	امنیت	وزارت کشور	علمی تخصصی	فصلنامه
۱۲	پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی	نیروی انتظامی و دانشگاه اصفهان	علمی پژوهشی	فصلنامه
۱۳	مطالعات امنیت اجتماعی	معاونت اجتماعی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی	علمی پژوهشی	فصلنامه
۱۴	انتظام اجتماعی	دانشگاه علوم انتظامی	علمی پژوهشی	فصلنامه
۱۵	دانش انتظامی	دانشگاه علوم انتظامی	علمی پژوهشی	فصلنامه

ماخذ: یافته‌های تحقیق

ک) جغرافیا

جدول ۱۶. نشریات تخصصی مرتبط با جغرافیا

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	رتبه	دوره انتشار
۱	جغرافیا و توسعه	دانشگاه سیستان و بلوچستان	علمی پژوهشی	
۲	پژوهش‌های جغرافیای انسانی	موسسه جغرافیا دانشگاه تهران	علمی پژوهشی	فصلنامه
۳	جغرافیا و برنامه ریزی	دانشگاه تبریز	علمی پژوهشی	فصلنامه
۴	چشم انداز جغرافیایی	دانشگاه آزاد واحد رشت	علمی پژوهشی	فصلنامه
۵	جغرافیا	انجمن جغرافیای ایران	علمی پژوهشی	فصلنامه
۶	جغرافیا و برنامه‌ریزی منطقه‌ای	دانشگاه پیام نور	-	دو فصلنامه

ماخذ: یافته‌های تحقیق

فصلنامه علمی تخصصی

سپهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

ل) حوزه مطالعات نفت

جدول ۱۷. نشریات تخصصی مرتبط با حوزه مطالعات نفت

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	رتبه	دوره انتشار
۱	نفت و انرژی	مهندس خشایار شکیبی	-	ماهنامه
۲	تازه های انرژی	مهندس امین فغفوری آذر	-	ماهنامه
۳	مدیریت انرژی	دانشگاه کاشان	علمی پژوهشی	فصلنامه
۴	انرژی ایران	کمیته انرژی ایران	علمی ترویجی	فصلنامه
۵	اقتصاد انرژی	انجمن اقتصاد انرژی ایران	تحلیلی پژوهشی	دو ماهنامه
۶	پژوهش نفت	پژوهشگاه صنعت نفت	علمی ترویجی	فصلنامه
۷	فرایند	دانشگاه صنعتی شریف	علمی تخصصی	فصلنامه

ماخذ: یافته های تحقیق

م) نشریات الکترونیکی

جدول ۱۸. نشریات الکترونیکی در حوزه های مختلف علوم سیاسی

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	آدرس سایت
۱	فصلنامه سیاست	دانشگاه تهران	http://journals.ut.ac.ir
۲	دانش سیاسی	دانشگاه امام صادق	http://mag.isu.ac.ir/Magazine
۳	ایران امروز	-	http://online.sfsu.edu/
۴	زن در توسعه و سیاست	دانشگاه تهران	http://journals.ut.ac.ir
۵	بهارستان	موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران	http://www.iichs.org
۶	حقوق بین المللی	مرکز امور حقوقی بین المللی ریاست جمهوری	http://nahad.govir.ir
۷	سیاست جهانی	دانشگاه گیلان با همکاری انجمن ایرانی روابط بین الملل	http://research.guilan.ac.ir/inter-politics
۸	ذکر	حزب مؤتلفه اسلامی	http://www.zekr.ir/article.as
۹	زنان	موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران	http://www.iichs.org
۱۰	دیپلماسی ایرانی	-	http://www.irdiplomacy.ir
۱۱	فصل نو	انجمن نو اندیشان علوم اجتماعی	http://www.fasleno.com
۱۲	نو جهان	-	http://nojahan.mihanblog.com
۱۳	گاهنامه ایراس	موسسه مطالعات ایران و اوراسیا	http://www.iras.ir
۱۴	سیاست بین الملل	ماندانا تیشه یار	http://www.int-politics.com
۱۵	مطالعات شبه قاره	دانشگاه سیستان و بلوچستان	http://journals.usb.ac.ir/fa-ir
۱۶	فصلنامه جغرافیا و توسعه	دانشگاه سیستان و بلوچستان	http://journals.usb.ac.ir/fa-ir

ماخذ: یافته های تحقیق

آسیب شناسی
نشریات تخصصی
علوم سیاسی و ...
(۷۹ تا ۱۱۷)

ن) سایر زبان ها

جدول ۱۹. نشریات مرتبط با حوزه های مختلف علوم سیاسی به سایر زبان ها

ردیف	عنوان نشریه	صاحب امتیاز	اعتبار	موضوع	دوره انتشار
۱	international studies journal	کمیته ملی حقوق بشردوستانه و کمیته بین المللی صلیب سرخ	علمی ترویجی	حقوق بشر دوستانه	فصلنامه
۲	The Iranian Journal of International Affairs	وزارت امور خارجه	علمی پژوهشی	روابط بین الملل	فصلنامه
۳	Iranian Review Of Foreign Affairs	پژوهشکده تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام	علمی پژوهشی	سیاست خارجی	فصلنامه
۴	Middle East Political Review	دانشگاه آزاد اسلامی واحد چالوس	علمی پژوهشی	خاورمیانه	فصلنامه
۵	Iranian Journal of Management Studies	پردیس قم دانشگاه تهران	علمی پژوهشی	مدیریت	فصلنامه
۶	international politics journal	ماندانا تیشه یار	علمی تخصصی	روابط بین الملل	دو فصلنامه
۷	العلاقات الايرانية الدوليه	وزارت امور خارجه			فصلنامه
۸	مجله العلوم الانسانيه الدوليه	دانشگاه تربیت مدرس	علمی ترویجی	علوم انسانی	فصلنامه
۹	فصلیه ایران و العرب	مرکز پژوهش های علمی و مطالعات استراتژیک			فصلنامه
۱۰	La Revista Iraní de Política Exterior	وزارت امور خارجه	علمی تخصصی	سیاست بین الملل	فصلنامه
۱۱	فصلنامه آمو دریا (به زبان روسی)	وزارت امور خارجه	علمی تخصصی	آسیای مرکزی و قفقاز	فصلنامه

ماخذ: یافته های تحقیق

فصلنامه علمی تخصصی

سپهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق

با توجه به یافته های حاصل از پژوهش می توان گونه شناسی نشریات را به صورت جدول زیر نشان داد.

جدول ۲۰. گونه شناسی نشریات تخصصی علوم سیاسی و روابط بین الملل

ردیف	حوزه های اصلی	تعداد	درصد
۱	علوم سیاسی	۳۳	۱۸/۶
۲	حقوق عمومی و بین الملل	۱۶	۹/۰۳
۳	جامعه شناسی سیاسی	۹	۵/۰۸
۴	جغرافیای سیاسی	۶	۳/۴
۵	انقلاب اسلامی	۷	۳/۹
۶	مطالعات زنان	۷	۳/۹
۷	سیاست خارجی و روابط بین الملل	۱۶	۹/۰۳
۸	مطالعات سیاسی اسلامی	۱۳	۷/۳
۹	مطالعات منطقه ای	۸	۴/۵
۱۰	مطالعات دفاعی امنیتی	۱۵	۸/۴
۱۱	تاریخ	۲۲	۱۲/۴
۱۲	مدیریت و سیاست گذاری عمومی	۱۸	۱۰/۱
۱۳	مطالعات نفت	۷	۳/۹
۱۴	جمع	۱۷۷	۱۰۰

ماخذ: یافته های تحقیق

جدول ۲۱. گونه شناسی نشریات از نظر وابستگی سازمانی

ردیف	حوزه های اصلی	دانشگاه های دولتی	دانشگاه آزاد	غیر انتفاعی	پژوهشگاه ها	وزارتخانه ها	خصوصی	جمع
۱	علوم سیاسی	۱۳	۷	۵	۷	-	۱	۳۳
۲	حقوق عمومی و بین الملل	۷	-	۲	۲	-	۵	۱۶
۳	جامعه شناسی سیاسی	۵	۱	۳	-	-	-	۹
۴	جغرافیای سیاسی	۳	۱	-	۲	-	-	۶
۵	انقلاب اسلامی	۲	-	۲	۱	-	۲	۷
۶	مطالعات زنان	۲	۱	۱	۳	-	-	۷
۷	سیاست خارجی و روابط بین الملل	۶	-	۲	۴	۲	۲	۱۶
۸	مطالعات سیاسی اسلامی	۷	-	۲	۳	-	۱	۱۳

آسیب شناسی
نشریات تخصصی
علوم سیاسی و ...
(۷۹ تا ۱۱۷)

ردیف	حوزه های اصلی	دانشگاه های دولتی	دانشگاه آزاد	غیر انتفاعی	پژوهشکده ها	وزارتخانه ها	خصوصی	جمع
۹	مطالعات منطقه ای	۲	-	۱	۳	۲	-	۸
۱۰	مطالعات دفاعی امنیتی	۸	-	۳	۳	۱	-	۱۵
۱۱	تاریخ	۹	۲	۷	۳	۱	-	۲۲
۱۲	مدیریت و سیاست گذاری عمومی	۱۱	۱	-	۱	۲	۳	۱۸
۱۳	مطالعات نفت	۲	-	۲	۱	-	۲	۷
۱۴	جمع درصد	۴۳/۵	۷/۳	۱۷	۱۸/۶	۴/۵	۹/۱	۱۰۰
		۱۳	۱۳	۳۰	۳۳	۸	۱۶	۱۷۷

ماخذ: یافته های تحقیق

همانطوریکه از جدول بالا مشاهده می گردد ۴۳/۵ از نشریات منتشره دولتی و تنها ۳/۷ نشریات متعلق به دانشگاه آزاد اسلامی ۱۷ درصد مربوط به دانشگاه ها و موسسات غیر انتفاعی، ۱۸/۶ مربوط به پژوهشکده ها و موسسات پژوهشی، ۴/۵ مربوط به وزارتخانه ها و سازمان های دولتی و فقط ۹/۱ مربوط به بخش خصوصی می باشد. داده های پژوهش نشان می دهد که دانشگاه ها و موسسات پژوهشی دولتی بیشترین سهم را در انتشار نشریات تخصصی علوم سیاسی داشته و وزارتخانه ها و سازمان های دولتی کمترین سهم را به خود اختصاص داده اند.

فصلنامه علمی تخصصی

سپهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

جدول ۲۲. گونه شناسی نشریات از نظر وابستگی سازمانی

ردیف	نوع موسسه	تعداد نشریه	درصد
۱	دانشگاه های دولتی	۷۷	۴۳/۵
۲	دانشگاه آزاد اسلامی	۱۳	۷/۴
۳	دانشگاه ها و موسسات غیر انتفاعی	۳۰	۱۷
۴	پژوهشکده ها و موسسات پژوهشی	۳۳	۱۸/۶
۵	وزارت خانه ها و سازمان های دولتی	۸	۴/۵
۶	بخش خصوصی	۱۶	۹
۷	جمع	۱۷۷	۱۰۰

ماخذ: یافته های تحقیق

جدول ۲۳. گونه شناسی نشریات از نظر اعتبار نشریه

ردیف	اعتبار نشریه	تعداد نشریه	درصد
۱	علمی پژوهشی	۸۷	۴۹/۱
۲	علمی ترویجی	۲۴	۱۳/۶
۳	علمی تخصصی	۲۴	۱۳/۶
۴	سایر	۴۲	۲۳/۷
۵	جمع	۱۷۷	۱۰۰

ماخذ: یافته های تحقیق

جدول ۲۴. گونه شناسی نشریات از نظر اعتبار نشریه

ردیف	حوزه های اصلی	علمی پژوهشی	علمی ترویجی	علمی تخصصی	سایر	جمع
۱	علوم سیاسی	۲۱	۴	۴	۳	۳۳
۲	حقوق عمومی و بین الملل	۵	۲	۲	۷	۱۶
۳	جامعه شناسی سیاسی	۷	۱	-	۱	۹
۴	جغرافیای سیاسی	۵	-	-	۱	۶
۵	انقلاب اسلامی	۳	۱	۲	۱	۷
۶	مطالعات زنان	۴	۱	-	۲	۷
۷	سیاست خارجی و روابط بین الملل	۴	۴	۴	۴	۱۶
۸	مطالعات سیاسی اسلامی	۵	-	۵	۳	۱۳
۹	مطالعات منطقه ای	۲	۱	۱	۴	۸
۱۰	مطالعات دفاعی امنیتی	۱۰	۳	۲	۱	۱۵
۱۱	تاریخ	۱۰	۳	۱	۸	۲۲
۱۲	مدیریت و سیاست گذاری عمومی	۹	۲	۲	۵	۱۸
۱۳	مطالعات نفت	۲	۲	۱	۲	۷
۱۴	جمع	۸۷	۲۴	۲۴	۴۲	۱۷۷
	درصد	۴۹/۱	۱۳/۶	۱۳/۶	۲۳/۷	۱۰۰

ماخذ: یافته های تحقیق

آسیب شناسی
نشریات تخصصی
علوم سیاسی و ...
(۷۹ تا ۱۱۷)

همان طوری که در جدول شماره ۲۳ مشاهده می گردد نزدیک به ۵۰ درصد نشریات دارای رتبه علمی پژوهشی، ۱۳/۶ رتبه علمی ترویجی و ۱۳/۶ دارای رتبه علمی تخصصی و ۲۳/۷ نا مشخص می باشد.

موانع و آسیب ها

از مهمترین آسیب های انتشار نشریات علمی در ایران می توان به کمبود بودجه، ضعف بازار فروش، فعالیت اندک تبلیغاتی، هزینه چاپ و نشر بالا و عدم بازگشت سرمایه، خوانندگان معدود، تنوع موضوعی مجلات، انتشار نامنظم، کمبود مطالب و مقالات علمی، کمبود نیروی انسانی، مسائل فنی و کمبود مواد اولیه چاپ و نشر، عدم استمرار انتشار و مشکلات مربوط به قالب بندی و فرمت مقالات، نبود پشتوانه مالی، نبود حمایت های مالی مناسب، عدم اشتراک نشریات از طرف ادارات و نهادهای دولتی، عدم توزیع درست یارانه کاغذ در بین نشریات، و... اشاره نمود.

از یافته های تحقیق می توان به آسیب ها زیر رسید:

۱. وابستگی نشریه های علمی به مشی و مرام سازمان های ناشر (مراکز صاحب امتیاز آنها) موجب می شود که شماری از مقاله های پژوهشی متقن، که متقاضی درج در آن نشریه ها هستند، امکان نشر را در فضای علمی نیابند! در مقابل نیز ممکن است، نوشته هایی نه چندان پر بار، به صرف هماهنگی شخص نویسنده و یا نوشته با سیاست های سازمان مربوطه، به عین عنایت اولیای نشریه دیده شوند و عدم غنای محتوای آنها، به اغماض و یا تسهیل ناشر، جبران گردند. با این رویه، این دست جریده های به ظاهر علمی، به جای اینکه مروج معارفی وزین و تازه باشند، در واقع لایه هایی پیچیده تر از همان "خبرنامه" های سازمانی محسوب می گردند.

۲. چنان که اشاره شد، از ناهنجاری های - حتی اخلاقی - فضای این گونه نشریه ها، تعدد مشاغل و صوری بودن مناصب و اعضای هیأت علمی و تحریریه اغلب آنهاست؛ چنان که گاه نام یک شخصیت ممتاز، همزمان به عنوان "مدیر مسئول" و به ویژه "سردبیر" و یا عضو هیأت علمی و یا تحریریه چند نشریه پژوهشی، در شناسنامه آنها، ثبت می شود؛ در حالی که بعضاً روح این اشخاص نیز از وضع و وظیفه این نشریه ها بی خبر است! البته دیگر بر همگان روشن شده است که این مناصب تصنعی، معمولاً تحقق خارجی نداشته و جز به منظور کسب اعتبار و یا احراز یک شرط صوری و یا برای فرار از یک مشکل قانونی، کاربردی ندارند!

فصلنامه
علمی
تخصصی

سپهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

۳. بر این معضل، باید ناهنجاری مقاله‌های پژوهشی‌ای را اضافه کرد که به نام دو نویسنده چاپ می‌شوند. این مقاله‌ها که نام دو نویسنده - ابتدا نام استاد و سپس دانشجو - در آن وجود دارد، پیش از آنکه ما را به یک تحقیق جمعی امیدوار نمایند، ما را متوجه یک ناهنجاری و اجحاف آشکار می‌کنند؛ به این ترتیب که دانشجو مجبور است تا نوشته خود را در نشریه‌ای پژوهشی، به نام مشترک استاد و سپس خود- در ذیل نام استادی که معمولاً آن مقاله را حتی پیش از چاپ هم رؤیت نکرده - منتشر کند تا به این ترتیب مجوز دفاع از پایان‌نامه‌اش را دریافت نماید!

۴. فقدان نشریه تخصصی مطالعات اسلامی روابط بین‌الملل.

البته باید بیان داشت که برای نخستین بار در جامعه علمی ایران، فصلنامه تخصصی مطالعات اسلامی روابط بین‌الملل، وابسته به دفتر مطالعات اسلامی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل دانشگاه شهید بهشتی، با هدف پشتیبانی از ایده‌ها، نظرات، مقالات و پژوهش‌های علمی در جهت طرح ریزی نظریه‌ای اسلامی در روابط بین‌الملل راه اندازی شده است.

۵. عدم استمرار انتشار و مشکلات مربوط به قالب بندی و فرمت مقالات.

هر روز شاهد افزایش تعداد کمی نشریات هستیم ولی متأسفانه به دلایل متعدد از رشد کیفی کمتری برخوردار هستند. این مسئله لزوم و ضرورت ایجاد استانداردهای داخلی و منطبق بر استانداردهای جهانی را آشکار می‌کند. این موضوع توسط مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی نیز مورد تأکید قرار گرفته است.

۶. نشریات غیر فعال شناسایی و علل عدم چاپ مرتب آنان مورد آسیب شناسی قرار گیرد.

۷. دو مشکل اساسی در مورد چاپ مقالات علوم انسانی در مجلات ISI وجود دارد:

الف) بسیاری از اساتیدی که در علوم انسانی خوب کار می‌کنند، نمی‌توانند به زبان انگلیسی مقاله بنویسند. همتی هم در کار نبوده است که مقالات آنها ترجمه شود.

ب) جز در سه چهار مورد از حوزه‌های علوم انسانی (مثل اقتصاد و جامعه شناسی و...)، مجله ISI مناسب چاپ مقالات وجود ندارد. در واقع، بعضی

از علوم انسانی منحصرآ متعلق به جامعه و فرهنگ ما هستند، مثل ادبیات فارسی.

در ضمن بعضی از مهمترین مجلاتی که در جهان اسلام و غرب در زمینه های اسلامی به زبان های رایج در جهان اسلام چاپ می شوند، جزو مجلات ISI نیستند. بعضی از اینها مقالات ارزشمندی را چاپ می کنند. از طرف دیگر، بعضی از مقالات چاپ شده در مجلات ISI فاقد ارزش هستند، همانطور که برخی از مقالات چاپ شده در مجلات علمی - پژوهشی ما یا کم ارزش اند و یا سرقت گونه ای از نوشته های خارجی و یا داخلی.

۸. مجلات علمی کشور ما اگر چه مقالات علمی تخصصی را به چاپ می رسانند. لیکن از آنجا که در یک زمینه خاص مثلاً علوم سیاسی و روابط بین الملل مقالات تخصصی مربوط به همه گرایش های علوم سیاسی در کنار هم و در قالب یک مجله چاپ و منتشر می شوند، مجله تخصصی به شمار نرفته و عنوان «جنگ» به خود گرفته اند.

۹. در شرایطی که با رشد فناوری اطلاعات و گسترش روشهای بدون کاغذ (Paperless) انتشار مجلات به صورت چاپ زیر سوال بوده یا محدود می شود، این مزیت به تدریج اهمیت خود را از دست می دهد.

۱۰. ضریب تاثیر نشاندهنده کیفیت مجله است نه کیفیت مقالات برای مثال نشریه رهیافت های سیاسی و بین المللی از نشریاتی است که بالاترین ضریب تاثیر در فهرست جدید IISC است اما این بدان معنی نیست که منعکس کننده وضعیت مقالات آن باشد.

۱۱. نبود سنت نقد در خصوص مقالات منتشر شده در نشریات تخصصی علوم سیاسی و روابط بین الملل.

جمع بندی و نتیجه گیری

از یافته های تحقیق می توان به نتایج زیر دست یافت:

- یافته ها نشان می دهند که نشریات تخصصی علوم سیاسی و روابط بین الملل در ایران از نظر تعداد، پوشش موضوعی، زبان، انتشار به موقع، شمارگان، چکیده انگلیسی، و نشانهء بین المللی پیاپیها در شرایط مطلوبی نیستند. در

فصلنامه
علمی
تخصصی

سپهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

مقاله علل عدم انعکاس مجلات علمی مورد بحث قرار گرفته و برای بهبود وضعیت نشریات تخصصی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ایران و انعکاس بیشتر آنها در نمایه‌های بین‌المللی راهکارهایی ارائه گردیده است.

- وابستگی نشریه‌های علمی به مشی و مرام سازمان‌های ناشر، تعدد مشاغل و صوری بودن مناصب و اعضای هیأت علمی و تحریریه، رشد کمی نشریات و افت کیفیت از نظر شکلی و محتوایی، تعداد اندک نشریات تخصصی به سایر زبان‌ها، عدم وجود مجلات مناسب ISI برای چاپ مقالات علوم سیاسی، نبود سنت نقد در خصوص مقالات منتشر شده در نشریات تخصصی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل و... از مهمترین آسیب‌های موجود در نشریات تخصصی رشته علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ایران می‌باشد.

ارائه راهکارها

- راهکارها و پیشنهادهای پژوهش به اختصار به شرح زیر می‌باشد:
۱. سیاستگذاری توسعه مجلات و مقالات علمی از مهمترین سیاستگذاری‌های سامانه علم و فناوری است که می‌تواند به عنوان زیرساخت، نقش تاثیرگذاری در اصلاح شکاف بین تولید علم موجود و مطلوب داشته باشد.
 ۲. نتیجه بررسی انجام شده نشان می‌دهد روند رشد تقاضا یعنی افزایش دانشجویان تحصیلات تکمیلی، جذب استادان و افزایش تقاضای ارتقا و سیاستگذاری مرتبط با افزایش کمی و کیفی مقالات به عنوان یکی از شاخص‌های مهم رتبه بندی دانشگاه‌ها معطوف به سیاست‌های برنامه پنج ساله و چشم انداز بیست ساله کشور از یک طرف و عدم رشد متوازن با تقاضا در بخش عرضه یعنی رشد کمی و کیفی مجلات، شواهد آشکار مرتبط با عرضه و تقاضای مجلات را فراهم نموده است. حضور چشمگیر نشریات علمی ایران در نظام استنادی اسکوپوس نشان می‌دهد که انتشار نشریات علمی به زبان انگلیسی تأثیر مثبت خود را برای حضور علمی ایران در عرصه‌های بین‌المللی به جا گذاشته است.
 ۳. استفاده از برنامه مدیریت الکترونیک نشریه و انجام همه‌ی کارهای مربوط

به بررسی، داوری و انتشار مقالات از این جا پیگیری شود. ثبت و نگهداری مشخصات فرستنده‌ی مقاله، مشخصات اصلی مقاله و رویدادهای انجام شده درباره‌ی مقاله، گزارش وضعیت داوری و انتشار مقاله، مشاهده‌ی فایل‌ها و ضمائم مرتبط، نوشتن توضیحات ضمیمه، و نامه‌نگاری با فرستنده‌ی مقاله، همگی در این صفحه انجام شود.

۵. نظارت دقیق بر کمیت و کیفیت نشریات توسط وزارت علوم و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

اخیرا سامانه ای توسط وزارت علوم به آدرس (<http://journals.msrt.ir>) راه اندازی شده که این سامانه بر اساس آخرین شماره ارسالی نشریات به دبیرخانه کمیسیون نشریات علمی کشور، وضعیت انتشار نشریات را به سه رنگ سبز (بدون تأخیر)، زرد (یک شماره تأخیر) و قرمز (بیش از دو شماره تأخیر) نمایش می‌دهد.

۶. لزوم و ضرورت ایجاد استانداردهای داخلی و منطبق بر استانداردهای جهانی

۷. در حوزه علوم انسانی، سعی شود بعضی از مجلات برتر علمی منتشر شده به زبان های فارسی و عربی جزو لیست ISI قرار گیرند.

۸. برای معرفی فرهنگ اسلامی - ایرانی مجلاتی به زبان انگلیسی منتشر شوند که حاصل پژوهش های ارزنده داخلی را به خارج، خصوصا جهان اسلام منتقل کنند.

۹. صرف چاپ مقالات در مجلات ISI یا علمی - پژوهشی موجب تعلق امتیاز کامل به آنها نباشد و وزنه علمی خود مقاله نیز ملحوظ شود.

۱۰. در حوزه های کاربردی باید فعالیت های پژوهشی و رساله های کارشناسی ارشد و دکترا بر نیازهای علمی و صنعتی کشور متمرکز باشد، و این قبیل فعالیت ها، در صورت کسب موفقیت، مورد تشویق خاص قرار گیرد.

فصلنامه
علمی
تخصصی

سپهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

منابع

- ازغندی، علیرضا (۱۳۷۲) آموزش دانشگاهی علم سیاست، مجله علمی پژوهشی دانشگاه، شماره ۱۰ (زمستان) ۷۲.
- ازغندی، علیرضا (۱۳۷۲) آموزش علم سیاست در ایران، مجله علمی پژوهشی دانشگاه، شماره ۹ (تابستان) ۷۲.
- ازغندی، علیرضا (۱۳۷۲)، پیشینه آموزش علم سیاست در ایران، معاونت پژوهشی دانشگاه شهید بهشتی سال ۷۲.
- ازغندی، علیرضا (۱۳۷۸) علم سیاست در ایران، انتشارات کتاب باز، ۱۳۷۸.
- ازغندی، علیرضا (۱۳۷۲)، آموزش دانشگاهی علم سیاست، دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، دانشنامه، ش ۱۰ و ۱۱، پائیز و زمستان ۱۳۷۲.
- ازغندی، علیرضا (۱۳۷۳)، خاستگاه علوم سیاسی در ایران عصر مشروطیت، مجله سیاست خارجی، شماره ۴،
- اشتریان، کیومرث (۱۳۷۹) بومی کردن علوم سیاسی در ایران، نشریه دانشکده حقوق و علوم سیاسی، ش ۴۷ (بهار ۷۹) ص ۱۱۵.
- امیر حسینی، زهرا (۱۳۸۷) آسیب شناسی عرضه و تقاضای مجلات و مقالات در سامانه علم و فناوری کشور، تولید علم.
- ببران، صدیقه، (۱۳۸۱)، نشریات ویژه زنان: سیر تاریخی نشریات زنان در ایران معاصر، ترجمه عزت الله فولادوند، تهران: نشر روشنگران و مطالعات زنان.
- بزرگمهری، مجید (۱۳۸۷) کاربرد علمی سازی علوم سیاسی بر اساس نیازهای عینی بازار کار، پژوهشنامه علوم سیاسی، سال سوم شماره سوم تابستان ۱۳۸۷.
- پاشایی زاد، حسین، فدائی، عباس، حری، غلامرضا، "مطالعه وضعیت نشر مجلات علمی در ایران،" فصلنامه تحقیقات اطلاع رسانی و کتابخانه های عمومی (پیام کتابخانه سابق)، سال هفدهم، شماره ۶۴.
- پوستینی، کاظم، مجلات علمی کشور و چرخش شکننده در سیاست تخصصی شدن، روزنامه کیهان، شماره ۱۹۲۲۹/مورخ ۸/۲۲/۸۷
- تقوی سید محمد علی، ادیب، مهسا (۱۳۸۹) "ضعف سنت «نقد» در پژوهش علوم سیاسی در ایران" پژوهشنامه علوم سیاسی دوره پنجم خرداد ۱۳۸۹ شماره ۲ (پیاپی ۱۸).

- حسینی پاکدهی، علیرضا (۱۳۷۴) نگاهی به نخستین نشریه علمی ایران، مجله رهیافت، ش ۸، تهران: بهار ۱۳۷۴.
- حسین بشیریه، (گفتگو) (۱۳۷۸) وضعیت علم سیاست در ایران، فصلنامه علوم سیاسی، ش ۴ (بهار ۱۳۷۸) ص ۲۶۲.
- حشمت زاده، محمدباقر (۱۳۸۱)، وضعیت علم سیاست در ایران، فصلنامه علوم سیاسی، دانشگاه باقرالعلوم (ع) تابستان ۱۳۸۱، شماره ۱۸.
- دلاوری، ابوالفضل (۱۳۸۵) ویژگی‌ها و گرایش‌های علوم سیاسی در ایران: نگاهی از دریچه نشریات تخصصی این رشته، پژوهشنامه علوم سیاسی زمستان ۱۳۸۵ شماره ۵.
- دوست محمدی، احمد (۱۳۷۴) «لزوم اصلاح نظام اداری و آموزشی رشته های علوم سیاسی»، صبح ۱۳۷۴/۹/۲۸.
- رفیع پور، فرامرز (۱۳۸۳) علوم انسانی در ایران: نگاهی از بیرون و درون، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید بهشتی، ص ۷۶.
- ریاحی، محمد اسماعیل (۱۳۷۴)، مجلات علمی، مجرای ارتباط دانشمندان، مجله رهیافت، ش ۸، تهران؛ بهار ۱۳۷۴.
- سلیمی، حسین (۲۰۰۹)، بررسی وضعیت آموزش و پژوهش علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ایران، تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، ۲۰۰۹.
- شاه بداغی، اعظم، شکفته، مریم (۱۳۸۸) "بررسی وضعیت انتشار و استناد به مقالات دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی درنمایه نامه های استنادی تامسون (ISI) در سال ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۷"، پژوهش در پزشکی تابستان ۱۳۸۸؛ ۳۳(۲): ۸۱-۸۸.
- صدر هاشمی، محمد (۱۳۶۳) تاریخ جراید و مجلات ایران. اصفهان، کمال، چاپ دوم، ۱۳۶۳، جلد چهارم.
- فاضلی، محمد (۱۳۸۱)، "آسیب‌شناسی نظام علمی ایران"، اطلاع رسانی و کتابداری «کتاب ماه علوم اجتماعی» مرداد و شهریور ۱۳۸۱ - شماره ۵۸ و ۵۹.
- قاسمی، سیدفرید (۱۳۸۵) «سرآغاز مجله نگاری در ایران». روزنامه اعتماد ملی (تهران)، ش. ۲۵۶ (۲۶ آذر ۱۳۸۵).

فصلنامه
علمی
تخصصی

سیهر سیاست
سال چهارم
شماره دوازدهم
تابستان ۱۳۹۶

- کیا، علی اصغر (۱۳۷۰). بررسی عوامل مؤثر بر انتشار و عدم انتشار نشریات علمی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران.
- کیایی، ریحانه (۱۳۸۹). بررسی وضعیت انتشار و تحلیل استنادی مقالات علمی ایران در حوزه علوم انسانی در پایگاه استنادی اسکوپوس طی سال های ۲۰۰۱ - ۲۰۱۰. استاد راهنما: دکتر فاطمه زندیان، استاد مشاور: دکتر محمد حسن زاده. دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس.
- محسنیان راد، مهدی، سعید جعفری (۱۳۶۶) مروری بر مشکلات روزنامه نگاری علمی نویسی در ایران، روزنامه اطلاعات، ۲۹ شهریورماه ۱۳۶۶.
- محسنی، منوچهر (۱۳۷۸) بررسی ویژگی ها و مسائل مجلات علمی - تخصصی ایران، رهیافت ش ۲۳.
- محیط طباطبایی، سید محمد (۱۳۶۶). تاریخ مطبوعات ایران، تهران: بعثت.
- موسوی زاده، زهرا (۱۳۷۹) بررسی وضعیت مجلات علمی و میزان انعکاس آنها در نمایه های بین المللی از بدو انقلاب اسلامی تاکنون ارائه راه حل جهت بهینه سازی، پایان نامه دکتری علوم کتابداری و اطلاع رسانی، دانشگاه آزاد اسلامی.
- نصیر پور، امین، (۱۳۸۷) آسیب شناسی نشریات علمی حوزه؛ بسترها، راه حل ها، نشریه اطلاع رسانی و کتابداری، زمستان ۱۳۸۷، شماره ۳۶.

- <http://journals.msrt.ir>
- <http://www.ajm.ir>
- <http://www.magiran.com>
- www.isinet.com
- Resnik DB ،Gutierrez-Ford C ،Peddada S ،Perceptions of ethical problems with scientific journal peer review: an exploratory study ،Sci Eng Ethics. 2008 Sep;14(3):305-10